

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ
БАКАЛАВРСЬКИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ
ЗА ПЕРШИМ (БАКАЛАВРСЬКИМ) РІВНЕМ
ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Тернопіль – 2021

Розглянуто та схвалено для використання в роботі на засіданні кафедри видавничої справи та медіакомунікацій (Протокол № 1 від 30.08.2021 р.)

Укладачі:

*БЕЗДІЖА А. А.
БОРСУК Н. І.
ВИШНЕВСЬКА Г. Б.
ПОДАРЯЦА О. І.
ПУТЬКАЛЕЦЬ Л. А.*

Рецензент:

ФІНКЛЕР Ю. Е., доктор філологічних наук, професор Інституту журналістики Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Методичні рекомендації до написання та захисту бакалаврських кваліфікаційних робіт за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Тернопіль : Навчально-виробнича майстерня редакційно-видавничих технологій Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола, 2021. 49 с.

У рекомендаціях висвітлено особливості організації наукового дослідження при написанні дипломних робіт із дисциплін спеціальності «Журналістика». Подано методичні рекомендації щодо основних етапів виконання роботи: вибір теми, добір і опрацювання наукової літератури, накопичення фактичного матеріалу, оформлення тексту дипломної роботи, її захисту та презентації. Також містять комплекс вказівок навчально-методичного характеру з виконання бакалаврської творчо-кваліфікаційної роботи. У методичних рекомендаціях розкрито орієнтовний зміст та структуру пояснювальної записки й творчого проєкту, правила їх оформлення. З огляду на це, посібник стане у пригоді й тим студентам, які готують різноманітні наукові дослідження.

Для студентів, які навчаються за спеціальністю 061 «Журналістика».

ВСТУП

Бакалавр – освітній ступінь вищої освіти в Україні, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми. Підготовка бакалавра завершується захистом бакалаврської дипломної роботи. Бакалаврська робота – це творча дослідницька робота, яка виконується самостійно, свідчить про вміння автора працювати з літературою, узагальнювати й аналізувати фактичний матеріал, використовувати теоретичні знання і практичні навички, отримані під час оволодіння відповідною освітньо-професійною програмою, має елементи наукового дослідження.

Науково-дослідницька робота студентів, головним виявом якої є підготовка і написання курсових та бакалаврських робіт є важливою, невіддільною від інших складових частин цілісного навчального процесу й однією з головних підстав отримання відповідної кваліфікації. Повновартісна з точки зору змісту і побудови наукова робота є однією із найяскравіших форм інтелектуального самовираження студента, важливим документом, що засвідчує рівень професійної та інтелектуальної зрілості студента, визначає процес його становлення як фахівця, а також є важливим свідченням відповідності студента певному кваліфікаційному рівню.

Бакалаврська робота – це заключний етап навчання студентів у вузі, це випускна робота, на основі якої Державна екзаменаційна комісія вирішує питання про присвоєння студенту відповідної кваліфікації. Допомагає студентові систематизувати отримані теоретичні знання з вивчених дисциплін, перевірити якість цих знань; оволодіти навичками проведення сучасних досліджень. Вона дозволяє оцінити спроможність самостійно осмислити студентом проблему, творчо її опрацювати; вміння зібрати, аналізувати та систематизувати літературні джерела; здатність застосувати набуті знання при вирішенні практичних завдань; формулювати висновки, пропозиції та рекомендації з предмета дослідження.

При написанні бакалаврської роботи студент повинен керуватися положеннями Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», положеннями навчально-методичної документації, розробленої у Галицькому коледжі імені В'ячеслава Чорновола та кафедрою видавничої справи та медіакомунікацій, Інструкцією щодо запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі (Додаток К), методичними вказівками до виконання, оформлення та захисту бакалаврських робіт.

Таким чином, **мета виконання** бакалаврських робіт студентами спеціальності «Журналістика»:

- узагальнення і поглиблення теоретичних знань з усіх журналістських дисциплін;
- виявлення здібностей студента аналізувати поставлену дипломним завданням проблему і знаходити її оптимальне рішення;
- виявлення здібностей студента до самостійного творчого мислення;

- удосконалення професійної майстерності студентів при виконанні конкретного практичного завдання фахового спрямування.

Головними завданнями підготовки бакалаврської роботи є:

- Виявити рівень засвоєння майбутніми журналістами теоретичного матеріалу та основних критеріїв аргументованої професійної оцінки діяльності творчих працівників мас-медіа.

- Усвідомити, наскільки професійно грамотно побудована власна робота щодо формування навченості, вмілості та майстерності як трьох етапів професіоналізму журналіста, окреслити шляхи її вдосконалення.

- Закріпити на практиці специфіку роботи із першоджерелами та методику оформлення текстів наукового стилю.

- Сформувати вміння робити доповідь, вичерпно і логічно відповідати на запитання, роз'яснювати її зміст, аргументовано захищати й відстоювати свою думку.

Отже, кваліфікаційна робота бакалавра – це підсумок входження студента у специфіку журналістської діяльності, це звіт перед собою і державою про рівень засвоєння як теоретичної бази, так і набутих практичних умінь і навичок зі спеціальності.

Бакалаврська робота є ефективнішою, якщо логічно продовжує тематику курсової роботи або діяльність студента у науковому студентському гуртку чи проблемній групі. Робота над бакалаврським дослідженням вимагає систематизації загальних філософських, педагогічних, психологічних, фахових методичних знань, їх поглиблення у процесі розв'язування визначеної проблеми, набуття умінь проведення експериментального пошуку, активізації творчої самостійності та ініціативи студента.

Тематика має відповідати завданням навчальної програми підготовки бакалаврів і бути тісно пов'язаною з практичними потребами фаху.

Керівництво роботами здійснюється кваліфікованими викладачами.

Організація і контроль за процесом підготовки та захисту покладається на завідувача кафедри.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

ЗК12. Здатність спілкуватися іноземною мовою

Спеціальності компетентності (СК):

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК03. Здатність створювати медіапродукт.

СК04. Здатність організувати й контролювати командну професійну діяльність.

СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.

СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

СК07. Здатність володіти технологіями цифрової безпеки.

СК08. Здатність розуміти стан та перспективи розвитку видавничої справи та медіакомунікацій з врахуванням особливостей регіону.

СК09. Здатність застосовувати технології медіа-аналізу в умовах інформаційних війн.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР01 Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань

ПР02 Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції

ПР03 Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами

ПР04 Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел

ПР05 Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань

ПР06 Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.

ПР07 Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег

ПР08 Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань

ПР09 Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства

ПР10 Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень

ПР11 Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою

ПР12 Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, іноземною мовою

ПР13 Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціально-комунікаційних наук

ПР14 Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації

ПР15 Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення

ПР16 Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію

ПР17 Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах

ПР18 Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва

ПР19 Застосовувати знання технологій цифрової безпеки для створення якісного медіапродукту

ПР20 Аналізувати та визначати вимоги та потреби розвитку видавничої справи та медіаринку з врахуванням особливостей регіону.

ПР21 Застосовувати знання в своїй професійній діяльності

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У бакалаврській роботі повинні бути синтезовані знання, уміння і професійні навички, одержані студентом під час навчання.

Основні вимоги до бакалаврських робіт:

- ✓ свідома увага до проблем, які поки не мали будь-якого чи належного вирішення;
- ✓ актуальність теми, її відповідність сучасному стану, практичним завданням і перспективам розвитку журналістики;
- ✓ комплексне вивчення і критичний аналіз наукових, періодичних видань та інших джерел з теми; залучення та обговорення значного кола спеціальних праць та нових (ексклюзивних) джерел;
- ✓ характеристика історії досліджуваної проблеми та її сучасного стану, а також вивчення українського та зарубіжного досвіду в галузі;
- ✓ чітка характеристика предмету, мети і методів дослідження, опис та аналіз проведеної експериментальної роботи;
- ✓ системне узагальнення результатів, обґрунтування висновків і подання практичних рекомендацій;
- ✓ написання анотації дослідження;
- ✓ електронна версія наукової роботи, котра подається на диску;
- ✓ довідка про академічну доброчесність роботи;
- ✓ рецензія науковця із галузі журналістики про наукове дослідження студента.

Бакалаврський проект має творчий характер, практичне спрямування і **складається** з проекту оригінального ЗМІ (у вигляді примірника друкованого ЗМІ, матеріалів для інтернет-ЗМІ, циклу теле- чи радіопередач) та пояснювальної записки до нього.

Бакалаврський творчо-кваліфікаційний проект є **індивідуальним**. Колективне створення примірника ЗМІ не допускається.

Усі журналістські матеріали, розміщені в проекті ЗМІ, що виноситься на захист, мають бути створені студентом **самостійно**. Передрук, плагіатування матеріалів стороннього авторства неприпустиме. Пояснювальна записка до проекту ЗМІ також має створюватися студентом самостійно, у відповідності зі змістовими та структурно-композиційними особливостями видання, не допускається підміна її реферуваннями наукових досліджень чи плагіатуванням сторонніх розробок.

Кваліфікаційна робота бакалавра з журналістики

Варіант №1 Творча робота

Цей варіант пропонується для студентів, які впродовж навчання виявили себе вповні як журналісти-практики і працювали постійно, маючи певні посади або працювали фрілансерами.

1. Традиційний вступ.

2. Стислий опис роботи (до 10 сторінок) інформаційного продукту, в якому вказати, для якого засобу масової інформації та для якої аудиторії готувався. Подати історію ЗМІ, визначити приналежність до жанрів,

тематику, проблематику. Вказати реакцію аудиторії і наслідки реакції на інформаційний продукт, якщо таке мало місце.

3. Текстовий варіант продукту (основою такого продукту має бути):

- газета, журнал, які видаються чи видавались під керівництвом автора,
- тематична сторінка чи рубрики в газеті, яку постійно веде автор,
- цикли телевізійних або радіопередач (або цикл телевізійних чи радіосюжетів),
- тематичні сторінки чи рубрики сайтів (електронних видань),
- серії фотопублікацій, фотовиставки.

4. Висновки.

5. Список використаних джерел (які згадуються в стислому описі, не менше 30).

6. Електронний варіант – презентація PowerPoint із ілюстраціями інформаційного продукту.

Варіант № 2 Наукова робота

Для тих студентів, що виявили інтерес до наукових пошуків і збираються у подальшому в магістратуру, аспірантуру тощо, пропонується варіант традиційного дипломного проєкта з певними особливостями.

1. Традиційний вступ.

2. Теоретичний розділ (20 сторінок).

3. Практичний розділ (основою такого розділу має бути: компаративний аналіз власних матеріалів і подібних матеріалів «акул пера» (майстрів жанру) в газеті, журналі, на телебаченні, радіостанції, сайтах чи електронних виданнях) (20 сторінок).

4. Висновки.

5. Список використаних джерел (які згадуються в стислому описі, не менше 30-40).

6. Додатки (власні матеріали, мінімум 10).

7. Стаття в науковому журналі і тези хоча б 1-2 конференцій.

Варіант № 3 Демонстрація практичних навичок

Оскільки студент за час бакалаврату проходить цикл практик, то результатом цього має бути такий практичний мінімум-інформаційний продукт, який передбачає підбірку газетних чи журнальних матеріалів, теле- та радіосюжетів, різних за жанрами.

У цьому випадку робота оформляється за першим варіантом творчої роботи:

1. Традиційний вступ.

2. Стислий опис роботи (до 10 сторінок) інформаційного продукту, в якому вказати, для якого засобу масової інформації та для якої аудиторії готувався. Подати історію ЗМІ, визначити приналежність до жанрів, тематику, проблематику. Вказати реакцію аудиторії і наслідки реакції на інформаційний продукт, якщо таке мало місце.

3. Текстовий варіант продукту (основою такого продукту має бути):

- Інформаційні жанри: 10 заміток (або інформаційних радіоповідомлень чи новинарних сюжетів на ТБ), 2-3 інтерв'ю, 2-3 репортажі, 2-3 звіти, 2-3 кореспонденції тощо.

- Аналітичні жанри: 2-3 статті, 2-3 кореспонденції, 2-3 інтерв'ю тощо.

- Публіцистичні жанри: 2-3 нариси, 2-3 памфлети/фейлетони, 2-3 етюди/замальовки.

4. Висновки.

5. Список використаних джерел (які згадуються в стислому описі, не менше 30).

6. Електронний варіант-презентація PowerPoint із ілюстраціями інформаційного продукту.

Вимоги до творчої частини бакалаврської роботи (проект засобу масової інформації)

Творчим проектом, що вноситься на захист, може бути сигнальний примірник газети чи журналу, запис радіо- чи телепередачі, матеріали для онлайн-медіа.

З огляду на те, що засоби масової інформації мають свою специфіку залежно від каналу поширення інформації та особливостей їх створення, вимоги до творчого бакалаврського проекту залежать від обраного студентами типу ЗМІ.

Друковане видання (газета чи журнал)

До захисту подається, разом із супровідною документацією (пояснювальною запискою, файлами презентації), 1 роздрукований примірник видання, а також його макет в електронному вигляді на диску.

Припускається подання на захист примірника періодичного видання, роздрукованого у відмінний спосіб від запланованої технології тиражування (наприклад, у чорно-білому варіанті, на папері іншого формату, на папері іншої якості, інакше зброшурованого тощо), якщо точне поліграфічне відтворення є технічно чи економічно заскладним. Заплановані особливості друку мають бути детально висвітлені й аргументовані у пояснювальній записці.

Електронний макет газети чи журналу подається у форматі PDF та у форматі програми, засобами якої здійснювалась верстка видання.

Студент має обрати конкретний тип газети чи журналу з огляду на Стандарт ДСТУ 3017, який дає чіткі положення щодо типологічної класифікації періодичних видань. Так, наприклад, виділяють журнали громадсько-політичні, наукові, науково-популярні, виробничо-практичні, популярні, реферативні. Але при визначенні типу видання варто звернути увагу ще й на «такі аспекти у класифікації цього виду інформаційних видань, як тематична спрямованість, читацька аудиторія, цільове при

значення, місце видання, характер інформації, мова. Але на перший план при цьому висуваються тематичну спрямованість і цільове призначення» [2; с. 164].

Формат видання. Формат друкованого періодичного видання, проєкт якого подається до захисту, має відповідати вимогам державного стандарту. Формати періодичних видань регламентується такими галузевими стандартами:

1. ДСТУ 4489—2004. Видання книжкові та журнальні. Вимоги до форматів (чинний від 2006 – 01 – 01);
2. СОУ 22.2-02477019-06:2006. Журнали. Технічні умови (чинний від 2007 – 02 – 01);
3. СОУ 22.2-02477019-03:2005. Газети. Технічні умови (чинний від 2006 – 01 – 01).

Також, як зазначає М.С Тимошик, при виборі формату друкованого ЗМІ слід враховувати: обсяг видання; вид видання; читацьке призначення; формат паперу, на якому друкуватиметься наклад; можливості конкретної друкарні [5].

Найпоширенішими форматами для газет є такі:

Формат паперу	Основні формати газет, мм	Похідні формати газет, мм	
		1/4	1/8
Частка	1/2	1/4	1/8
60 x 84	420 x 594 (A2)	297 x 420 (A3)	210 x 297 (A4)
80 x 90	450 x 598	299 x 450	225 x 229
63 x 84	420 x 630	315 x 420	210 x 315
60 x 84	420 x 598	299 x 420	210 x 299
60 x 84	420 x 578	289 x 420	210 x 289
84 x 110	420 x 550	275 x 420	210 x 275
70 x 108	350 x 540	270 x 350	175 x 270

Найпоширенішими форматами журналів є такі:

Види журналу, обсяг	Формат (см) і частка аркуша
Літературно-художній журнал: - великого та середнього обсягу	84*108/16, 70*108/16, 70*100/16, 70*90/16, 60*84/16, 60*90/16, 84*108/32
- малого обсягу (16-56 стор.)	84*108/16, 70*100/16, 70*108/8, 60*90/8
Громадсько-політичний журнал	Те саме
Науково-популярний журнал: - для широкого кола	70*100/16, 70*108/16, 84*108/16,

читачів	84*108/32, допускається 60*90/8
- для школярів	60*90/8, 70*100/16, 84*108/32
середнього та	70*100/16, 70*108/16, 84*108/16,
старшого шкільного	84*108/32, допускається 60*90/8
віку	84*108/16

Популярний журнал	60*84/8, 60*90/8, 60*84/16, 60*90/16, 70*100/16, 70*108/16
Виробничо- практичний журнал:	
- ілюстрований	60*84/8, 60*90/8,
- з незначною	84*108/16, 60*84/16, 60*90/16,
кількістю ілюстрацій	
Науковий журнал:	
- ілюстрований	70*100/16, 70*108/16
- з незначною	60*84/8, 60*90/8, 60*88/8
кількістю ілюстрацій	

Для зручності створення примірника друкованого ЗМІ послуговуватимемося форматами системи А, насамперед, традиційним форматом А4. Припускаються використання нестандартних форматів, якщо це мотивується призначенням видання й аргументується в пояснювальній записці.

Обсяг видання. Як розмірна характеристика друкованого ЗМІ, що подається на захист, обсяг видання визначатиметься у фізичних друкованих аркушах (фізичний друкований аркуш — площа поверхні одного боку паперового аркуша певного розміру, призначена для нанесення фарби із заздальгідь виготовленої друкованої форми) та авторських аркушах з метою уніфікації загального обсягу створених студентом журналістських матеріалів.

Мінімальний обсяг газетного видання — 16 фізичних друкованих аркушів формату А4. Журнального видання — 24 фізичних друкованих аркушів (з огляду на особливості верстки, оскільки у журнальних виданнях значну частину шпальти займають ілюстрації та великі заголовки).

Відповідно, кількість фізичних друкованих аркушів змінюється, якщо використовується інший формат (наприклад, газета має 8 аркушів формату А3 чи 32 аркуші формату А5).

Обсяг створених студентом журналістських матеріалів має відповідати *1 авторському аркушеві* (40 000 друкованих знаків прозаїчного тексту, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами).

Вимоги до журналістських матеріалів. Усі тексти, вміщені у періодичному виданні, що подається на захист, мають бути написані студентом самостійно.

Частина ілюстративного матеріалу, опублікованого у виданні, має бути створена студентом самостійно, припускається часткове використання фотографій чи малюнків інших авторів із обов'язковим зазначенням у пояснювальній записці відомостей про авторів.

Дозволяється розміщення у друкованому ЗМІ рекламних матеріалів невластного авторства. Однак їх кількість не має перевищувати 1/10 у газеті та 1/6 у журналі, а доцільність розміщення обґрунтовуватися у пояснювальній записці з огляду на читацьку аудиторію та прогнозовану видавничу стратегію поширення видання.

Особливості оформлення. З огляду на те, що під час навчання студенти оволоділи знаннями про основи верстки й гармонійну композицію видання, оформлення примірника друкованого ЗМІ, що виноситься на захист, також оцінюється.

Використані при верстці видання шрифти, інтервали, кількість колонок, роздільні засоби, ілюстрації мають бути зумовлені характером видання, його розмірними характеристиками та тематикою, а їх доцільність обґрунтована у пояснювальній записці.

Розмір шрифту має бути співмірний формату видання та важливості текстів, що обов'язково обґрунтовується студентом у пояснювальній записці.

Ілюстрації мають відповідати текстові журналістського матеріалу, розташовуватись гармонійно на шпальті та мати певне естетичне значення (по можливості дотримання правил побудови гармонійної композиції тощо). Фотографії повинні бути достатньої якості для поліграфічного відтворення, їхнє розрішення має становити не менше 300 dpi, а тоновий діапазон бути достатнім, щоб уникнути втрат деталей у затемнених та пересвітлених ділянках зображення.

Для журнального видання варто створити анонс наступного випуску, описавши, які матеріали можуть бути опубліковані у наступному номері, щоб довести, що це ЗМІ має перспективу подальшого видання.

Вихідні відомості (адреса типографії, свідоцтво про реєстрацію видання, наклад тощо) заповнюються довільно.

Особливості оцінювання проєкту

На захисті оцінюється актуальність, новизна журналістського задуму, продуманість концепції видання, якість журналістських текстів, композиційна довершеність видання, доцільне використання зображальних засобів впливу, загальна правильність верстки.

Теле- чи радіопередача

До захисту подається, разом із супровідною документацією (пояснювальною запискою, файлами презентації), запис теле- чи радіопередачі, а також тексти їх сценаріїв.

Обсяг роботи

На захист телепередачі подається 5 сценаріїв випусків й на 1 з них повністю відзнятий і змонтований запис передачі, хронометраж якого 15 хвилин.

На захист радіопроєкту подається 8 сценаріїв, 3 з яких записано, хронометражем по 10 хвилин кожен.

Вимоги до журналістських матеріалів

Усі сценарії теле- чи радіопередачі мають бути написані студентом самостійно. Дозволяється використання музичного супроводу, заставок чи реклами невластного авторства, із обов'язковим зазначенням у пояснювальній записці прізвищ авторів використаного супровідного матеріалу. Технічні процедури виготовлення передачі (монтаж, обробка запису) можуть бути виконані з допомогою фахівців, що потребує обов'язкового зазначення у пояснювальній записці.

На захист вноситься аналітико-публіцистична теле- чи радіопередача. Студент має обрати конкретний **жанр** та тематичну спрямованість передачі, підготувати сценарії до декількох випусків цієї програми, доводячи перспективність проєкту, актуальність тематики та ширину охоплення нею актуальних питань сучасності, а також підготувати на захист готовий (один чи декілька для радіопередач) випуск, враховуючи технічні можливості.

Характерними рисами аналітико-публіцистичної передачі мають бути: пояснення причин і наслідків події чи явища (чому так сталося, що треба чекати і чого бажано уникнути у тому чи іншому процесі тощо); журналіст має глибоко й компетентно проникнути в суть події, явища, критично осмислити зміст, спрогнозувати наслідки; вживання публіцистичного стилю, що дозволяє інтерпретувати актуальні повідомлення на суспільно-політичну, соціально-економічну, науково-культурну, спортивну тематику тощо; поєднання об'єктивності, правдивості з авторськими оцінками (за допомогою інтонації, прямого звернення до думок і почуттів слухачів чи глядачів).

Студент має створити оригінальний інформаційний продукт, призначений саме для теле- чи радіоефіру, що володів би усіма необхідними для цього ознаками, зокрема:

1. Документальне усне мовлення.
2. Акустичне відображення події і місця дії, роль, яку відіграє у журналістському описі події звукова характеристика.
3. Ілюзія участі, яка створюється з допомогою технічних засобів, журналістських прийомів і справляє сильний психологічний вплив.
4. Психологічна напруга й емоційне звучання, що досягається за допомогою монтажу, багатим інтонаційним забарвленням усної мови та музичним оформленням [1; с.116].

Особливості оцінювання проєкту

На захисті оцінюється актуальність, новизна журналістського задуму, соціальне значення роботи, правильність написання сценарію, композиційна довершеність передачі, доцільне використання звукових та зображальних засобів впливу, риторична майстерність, якість роботи в кадрі (для тележурналістів).

Якість запису (його технічні параметри, наявність шумів чи поміх, рівень чіткості кадру) на оцінку за бакалаврський проєкт не впливають.

Інтернет-сайт

До захисту подаються, разом із супровідною документацією (пояснювальною запискою, файлами презентації), усі тексти розміщених на сайті журналістських матеріалів, а також скріншоти сайту в роздрукованому та електронному вигляді на диску.

Обсяг виконаної роботи:

На захист подається мінімум 20 журналістських різножанрових текстів, розміщених на сайті.

Загальний обсяг їх має становити 1 авторський аркуш (40 000 друкованих знаків прозаїчного тексту, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами).

Вимоги до журналістських матеріалів. Усі тексти, вміщені на сайті, що подається на захист, мають бути написані студентом самостійно.

Частина ілюстративного матеріалу, оприлюдненого на сайті, має бути створена студентом самостійно. Однак припускається використання фотографій, малюнків, відео- та аудіозаписів інших авторів з обов'язковим зазначенням у пояснювальній записці відомостей про авторів. Також дозволяється розміщення на сайті рекламних матеріалів невластивого авторства. Однак їх доцільність розміщення обґрунтовуватися у

пояснювальній записці з огляду на аудиторію та прогнозовану економічну стратегію розвитку сайту. Самостійна технічна реалізація сайту не вимагається, вона може здійснюватися іншими фахівцями, що зазначається у пояснювальній записці.

Усі матеріали, розміщені на сайті, який подається на захист, мають бути хронологічно й тематично узгодженими. Студент має показати перспективність функціонування сайту, продемонструвати його оновлюваність, актуальність тематики та ширину охоплення важливих питань сучасності.

Особливості оцінювання проєкту

Оцінюється актуальність концепції сайту, якість написаних студентом журналістських матеріалів, доречність дібраних ілюстрацій, відео-, аудіоматеріалів, гармонійність структури сайту, зрозумілість та зручність користування для відвідувачів.

Технічна реалізація сайту не береться до оцінки.

Пояснювальна записка до бакалаврського проєкту

Пояснювальна записка до бакалаврського проєкту – це теоретичне обґрунтування змістових та структурно- композиційних особливостей ЗМІ, що виноситься на захист.

Для створення якісного творчого проєкту друкованого чи електронного засобу масової інформації студент має, по-перше, вивчити сучасний інформаційний ринок регіону та держави загалом, проаналізувати існуючі аналоги майбутнього ЗМІ, їх переваги та недоліки, а по-друге, розглянути теоретичні засади створення обраного типу ЗМІ, особливості його функціонування в інформаційному просторі та ті вимоги, що висувуються журналістикознавцями до таких видань. Результати формування та аналізу теоретичної бази бакалаврського проєкту мають бути висвітлені у пояснювальній записці разом з докладним описом та детальним обґрунтуванням специфічних рис змісту й форми проєкту ЗМІ.

Однак слід наголосити на тому, що пояснювальна записка до творчого проєкту ЗМІ є конкретним дослідженням, присвяченим особливостям саме того видання, що виноситься на захист. Неприпустимим є загальнотеоретичний характер пояснювальної записки, опис типологічних особливостей ЗМІ, реферування журналістикознавчих досліджень на споріднену тематику.

Загальними вимогами до викладу матеріалу у пояснювальній записці є чіткість побудови, логічна послідовність, переконлива аргументація, точність у визначеннях, конкретність у викладенні результатів роботи, обґрунтування висновків та рекомендацій.

3.1. Зміст і структура пояснювальної записки

Пояснювальна записка висвітлює й аналізує теоретичне підґрунтя створення та основні типологічні, змістові, жанрові та структурно-композиційні особливості проекту ЗМІ, що виноситься на захист.

Структура пояснювальної записки є типовою і має містити такі обов'язкові складові:

Титульний аркуш.

Зміст.

Вступ.

Розділ I. Теоретичні засади.

Розділ II. Специфікація продукту.

2.1. Обґрунтування інформаційного проекту на основі аналізу інформаційного ринку; відмінності пропонованого продукту від вже існуючих продуктів.

2.2. Структура.

2.3. Жанрова палітра.

2.4. Зображальний матеріал та особливості оформлення (для друкованих та інтернет-проектів) / Музичний супровід (для теле-, радіо-проектів, інтернет-сайтів).

2.5. Авторська ідея.

2.6. Особливості аудиторії.

Розділ III Технічні і програмні засоби, необхідні для втілення проекту.

Інформаційний проект.

Висновки.

Література.

Титульний аркуш оформлюється відповідно до затвердженого Міністерством освіти і науки України зразка (див. Додаток Г).

Зміст містить перелік усіх структурних складових пояснювальної записки із обов'язковим зазначенням сторінок їх розташування.

3.2. Вступ

Вступ містить системні складові актуальності вибору теми, мету бакалаврського проекту, завдання проекту, об'єкт та предмет дослідження.

Перша частина вступу містить загальну характеристику актуальності вибору теми відповідно до сучасного стану інформаційного простору та потреб обраної потенційної аудиторії. Студент зазначає, чому його тема дипломного бакалаврського проекту є актуальною журналістською роботою, мотивуючи це відсутністю чи браком аналогічних ЗМІ на ринку держави. Відповідно до поставленої задачі (теми кваліфікаційної роботи), студент визначає та описує ті питання актуальності, які стають важливими при розробці бакалаврського проекту.

Метою роботи є створення певного ЗМІ (обов'язкова конкретизація його типу, тематики тощо) із використовуючи теоретичні знання з журналістського фаху на практиці.

Завдання роботи визначається в залежності від мети проєктування та корелює зі змістом основної частини пояснювальної записки. Серед завдань можуть бути такі:

- проаналізувати сучасний медіапростір Тернопільщини та України;
- розробити макет журнального чи газетного видання /сценарій радіо- чи телепередачі / структуру сайту;
- створити відповідні за змістом та формою журналістські матеріали для видання;
- дібрати ілюстративне чи музичне оформлення, що відповідає змісту видання чи передачі.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, обрану для вивчення. Це те, на що спрямована пізнавальна діяльність студента (оригінал-макет друкованого видання, сценарій і запис передачі тощо).

Предмет – міститься в межах об'єкта. Це власне те, що вивчається й досліджується студентом. Ним будуть виступати, наприклад, особливості створення друкованих чи електронних ЗМІ, проблеми та перспективи втілення в життя цього видання, а також актуальність його матеріалів та відмінність від уже представлених на ринку.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

Апробація бакалаврського проєкту може здійснюватися у вигляді виступів на конференціях, публікації статей у наукових студентських виданнях. **Наявність апробації є обов'язковою для бакалаврських робіт**, що претендують на високу оцінку, оскільки засвідчує сумлінне ставлення студента до виконання творчого проєкту, ґрунтовність осмислення теоретичних засад його реалізації, дотримання термінів виконання проєкту тощо.

Структура роботи – творчий проєкт складається із двох частин: теоретичної, у якій обґрунтовується необхідність створення якісного ЗМІ, а також практичного додатку – макету періодичного видання, запису та сценаріїв радіо- чи телепередач, сайту.

3.3. Основна частина роботи

Розділ I. Теоретичні засади. Розділ присвячений аналізу й узагальненню теоретичних засад створення обраного для бакалаврського проєкту виду й типу ЗМІ, тим вимогам, які висуваються дослідниками до

видань такого типу, журналістикознавчим розвідкам щодо їх типологічних особливостей та еволюції традиційних видів ЗМІ у сучасному інформаційному просторі під впливом вимог аудиторії.

Головна вимога до змісту цього розділу, як і до пояснювальної записки загалом – самостійність і послідовність у викладі. Не можна механічно переписувати текст з наукової літератури. Осмислюючи погляди науковців на об'єкт та предмет власного дослідження, потрібно формулювати думки своїми словами, стилістично і науково грамотно, ілюструючи власні тези доцільними і лаконічними цитатами з доробку журналістикознавців. Дослівне запозичення чужого тексту, яке не супроводжується посиланням на джерело, є **плагіатом**.

Розділ II. Специфікація продукту. У розділі доцільно зосередитися на обґрунтуванні актуальності пропонованого бакалаврського проєкту: загальна характеристика видань такого типу (вид, тематика, коло адресатів тощо); місце пропонованого проєкту серед подібних видань у сучасному інформаційному просторі; переваги проєкту та перспективи його комерційної реалізації а також докладний опис типологічних, жанрових, композиційних особливостей проєкту ЗМІ, що виноситься на захист.

Можна поради розпочинати роботу над цим розділом з пояснювальної записки після формування концепції ЗМІ та окреслення його структури, написання журналістських матеріалів, щоб уникнути неконкретності й недоречної загальності викладу.

Обґрунтування інформаційного проєкту на основі аналізу інформаційного ринку; відмінності пропонованого продукту від вже існуючих продуктів. Підрозділ має бути присвячено оглядові інформаційного ринку регіону та України загалом, розглядові аналогічних засобів масової інформації та потреб і очікувань читачів (глядачів, слухачів). Слід приділити увагу аналізу типових рис, переваг і недоліків уже існуючих журналістських проєктів з метою формування концепції власного ЗМІ, що б стало якісною їх альтернативою, позбавленою виокремлених негативних рис, та задовольнило потреби потенційної аудиторії.

Важливим є обґрунтування оригінальності власного журналістського проєкту, доведення його унікальності й необхідності на тлі вже існуючих аналогів. Тому в підрозділі необхідно висвітлити такі аспекти, як «відмінність від існуючих аналогів», «актуальність видання».

Обґрунтовуючи проєкт ЗМІ, представленого на захист, варто розкрити й такі його особливості, як періодичність виходу, мовну політику, а також назву і систему псевдонімів, використаних у журналістському проєкті. Слід приділити увагу розкриттю семантичних особливостей обраної для ЗМІ назви, пояснити мотивацію її вибору.

2.1. Структура. У цьому підрозділі слід розкрити особливості структурної організації представленого на захист ЗМІ.

Зокрема, необхідно висвітлити такі особливості свого журналістського проєкту, як обсяг і формат (для друкованого видання), хронометраж (для теле- й радіопроектів), кількість і характер (постійні чи змінні) рубрики.

Рубрикація засобу масової інформації є важливим складником його успішності, тож варто приділити детальну увагу аналізу й обґрунтуванню обраної системи рубрик, розкриттю їх змістового наповнення та перспектив розвитку й модифікації з часом.

2.2. Жанрова палітра. Цей підрозділ особливо важливий для розкриття специфіки друкованих та інтернет-ЗМІ, що виносяться студентом на захист. У цьому підрозділі пояснювальної записки до бакалаврського проєкту студент має розкрити жанрову палітру аналізованого ЗМІ, що виносяться на захист, визначити й обґрунтувати вибір тих чи інших жанрових форм для власних журналістських матеріалів з огляду на вид, тематику проєкту, періодичність виходу, потреби аудиторії тощо.

Зображальний матеріал та особливості оформлення (для друкованих та інтернет-проектів) / Музичний супровід (для теле-, радіо-проектів, інтернет-сайтів).

Підрозділ має бути присвячено розглядові особливостей оформлення засобу масової інформації та обґрунтуванню доцільності їх вибору.

Студент має розкрити роль і місце ілюстративного матеріалу в проєкті ЗМІ, обов'язково вказати його авторство (виокремити власні фотоматеріали чи інфографіку та перелічити джерела, з яких взято інші ілюстрації).

Також потрібно проаналізувати:

- логотип, що є вагомим елементом кожного засобу масової інформації, тож у пояснювальній записці студент має розкрити семантику та особливості художнього створення логотипу свого журналістського проєкту;
- оформлення обкладинки (для друкованих періодичних видань) чи головної сторінки сайту;
- використовувану в проєкті рекламу (з обов'язковим мотивуванням її доцільності);
- кольорову гаму, обрану для друкованого періодичного видання, сайту чи елементів телепередачі, обов'язково мотивуючи вибір кольорів (символічне значення, гармонійність поєднання тощо);
- особливості шрифтового оформлення текстів у журналістському проєкті;
- використані роздільні засоби;
- оформлення колонтитулів;
- декоративні елементи тощо.

Для теле- та радіопередач необхідним елементом оформлення є музичні елементи, які теж потребують атрибуції щодо авторства та аналізу

доцільності їх вибору й використання. Це стосується й використовуваних у телепередачах відеофрагментах невластного авторства (уривки з кінофільмів, документальної хроніки, кліпів тощо).

2.3. Авторська ідея. Підрозділ має розкривати особливості творчого задуму студента – ідею та спрямування засобу масової інформації, що виноситься на захист, потенціал розвитку та перспективи практичної реалізації творчого проєкту.

2.4. Особливості аудиторії. Підрозділ присвячено описові потенційної аудиторії, прогнозуванню перспектив її розширення. Варто окреслити вікові, гендерні, соціальні особливості потенційної аудиторії та зазначити, яким чином її запити враховано при створенні проєкту ЗМІ.

Значною перевагою бакалаврського проєкту буде здійснене та висвітлене в цьому підрозділі дослідження вподобань аудиторії, зокрема, через поширення пілотного проєкту ЗМІ в соцмережах та аналізу відвідуваності сторінки та коментарів відвідувачів.

Розділ III. Технічні та програмні засоби, необхідні для втілення проєкту. Невеликий за обсягом розділ, що містить інформацію про використані під час створення творчого проєкту засобу масової інформації технічні та програмні засоби.

Зокрема, необхідно вказати, у якій програмі здійснювалася верстка (друкованого видання) чи монтаж (теле- й радіо-проєкту), які програми використовувалися для обробки ілюстративного матеріалу тощо.

Слід також зазначити назву й технічні характеристики фотоапарата чи відеокамери, які було використано.

У цьому розділі студент, що працював над проєктом періодичного друкованого видання, надає інформацію щодо запланованих параметрів друку періодичного видання, наприклад, накладу, формату, вартості поліграфічного втілення. З огляду на те, що реальне поліграфічне втілення друкованого ЗМІ, яке виноситься на захист, може не відповідати запланованому через вартість чи технічні обмеження друкарні, студентові слід вказати на ці невідповідності в пояснювальній записці.

Інформаційний продукт. Являє собою всі власні журналістські матеріали, що виносяться студентом на захист. Вони розташовуються у тій послідовності, що й у творчому проєкті ЗМІ, та супроводжуються вказівкою на жанрову приналежність.

Висновки. У тексті висновків аналізуються основні підсумки роботи над проєктом, подають оцінку одержаним результатам, визначають перспективи їх покращення. Указують роль і місце проєкту ЗМІ, що виноситься на захист, в існуючому інформаційному просторі, а також перспективи реалізації творчого проєкту.

Висновки за своєю структурою мають чітко відповідати поставленим завданням, розкривати основні риси творчого проєкту засобу масової інформації.

Література. Список використаної при написанні пояснювальної записки до творчого бакалаврського проєкту літератури у середньому 15-20 джерел.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ У ЖУРНАЛІСТИЦІ

Загальнонаукові та спеціальні методи

Оформлення бакалаврської роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт. Готуючи наукову кваліфікаційну роботу, студент повинен зібрати проаналізувати певні фактичні дані про свій предмет дослідження. Щоб правильно це зробити, необхідно знати існуючі методи збирання опрацювання первинної інформації. Від достовірності зібраного матеріалу залежить змістова насиченість майбутньої наукової роботи.

Вимоги до наукових методів. Достовірні результати дослідження можна отримати, якщо використовувати науково обґрунтовані методи, які відповідають таким критеріям:

1. Валідність, тобто відповідність (повноцінність, придатність) процедур і отримуваних даних.

2. Надійність, тобто можливість одержати поставленому завданню стійкі показники. Надійність методу можна встановити двома способами: 1) порівнюючи результати, одержувані за цим методом різними людьми; 2) порівнюючи результати, одержувані за цим методом у різних умовах.

3. Однозначність, тобто як одержувані за допомогою цього методу дані відображають зміни саме тієї властивості, для оцінки якої цей метод застосовується.

4. Точність, тобто здатність методу реагувати на найменші зміни оцінюваної властивості.

Науковий метод – це конкретний шлях наукового дослідження, який дає змогу отримати нові наукові результати і досягти мети дослідження. Він передбачає застосування раніше накопичених знань для дослідження ще не вивчених наукових проблем. За своєю формою цей метод не є сукупністю принципів, правил і процедур пізнання. Гранично широкі методи називають іноді підходами (наприклад, системний, описовий, природничонауковий тощо). Але чим конкретнішим передбачається результат дослідження, тим конкретнішим має бути і метод для його одержання.

До загальнонаукових методів належать: *спостереження, порівняний вимірювання, експеримент, узагальнення, абстрагування, формалізація, аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, моделювання, ідеалізація, ранжування*, а також *аксіоматичний, гіпотетичний, історичний і системний підходи*.

До спеціальних відносять методи, що застосовуються у конкретній галузі науки, наприклад: у філології – *контент-аналіз текстів*.

Наукові методи поділяють також на *емпіричні* (дослідні) і *теоретичні*. В основні такого поділу лежить ступінь абстракції: емпіричні методи конкретніші, теоретичні – абстрактніші.

Крім того, всі методи можна умовно поділити на дві великі групи: одні використовуються для збирання емпіричних даних (*спостереження, експеримент, опитування* тощо), інші – для кількісного та якісного аналізу отриманих даних (*статистична обробка даних, класифікація, групування, типологізація* тощо).

Описовий (ідеографічний) підхід передбачає вивчення об'єкта дослідження шляхом опису доступних для спостереження рис і

характеристик цього об'єкта. Описовий підхід реалізується в описових методах, таких як: *класифікація, типологізація, аналіз документів, історичний і біографічний методи*. Крім того, цей підхід певною мірою присутній у методі *спостереження*. Описові методи спрямовані на одержання інформації, яка дає доволі повний опис об'єкта, всіх його важливих кількісних і якісних характеристик.

Природничонауковий підхід передбачає більший ступінь втручання науковця в досліджувану сферу, використання спонукальних прийомів, емпіричних (дослідних) методів і вивчення зворотної реакції об'єкта дослідження. Такий підхід реалізується, насамперед, в *експериментах*, а також певною мірою в *опитуваннях*, соціометричних і проєктивних методиках. Емпіричні методи треба застосовувати тоді, коли завдання дослідження передбачає з'ясування причинно-наслідкових зв'язків між елементами досліджуваного об'єкта (факторами і параметрами).

Кількісний та якісний аналіз. Суспільство можна вважати макросоціологічною системою, в якій основними структурами є соціальні групи, інститути й організації, досліджувати які треба *кількісними методами* (наприклад, *опитуваннями*). Такі методи дають змогу раціонально пояснювати масові суспільні процеси.

Активно використовуються в якісних соціальних дослідженнях такі методи: *включене спостереження, моделювання ситуацій, провокування соціальних дій, «мозковий штурм», швидка оцінка учасниками, ігрові методики* тощо – всього майже 40 методів.

Описові методи

Історичний метод дає змогу виявляти історичні факти і відтворювати їх на основі (звісно, уявно) історичного процесу, розкривати логіку руху цього процесу. Цей метод передбачає вивчення розвитку об'єктів дослідження в хронологічній послідовності. Його різновидом є *порівняльно-історичний метод* (інші назви: *крос-культурний аналіз* або *компаративний метод*), коли шляхом порівняння:

- виявляють загальне й особливе в історичних явищах, а також причини подібностей і розходжень;
- виявляють і зіставляють рівні розвитку досліджуваного об'єкта, зміни, що відбулися, визначають тенденції розвитку.

Ще одним різновидом історичного методу є *архівне дослідження* історичних свідчень і документів, створених чи збережених іншими особами чи організаціями.

Біографічний метод передбачає дослідження подій на основі свідчень очевидців. Використання біографічного методу вимагає дотримання певних правил, щоби зібрана інформація була достатньою й панорамною:

- історію життя однієї людини варто співвідносити з часом і суспільством, в якому ця людина жила (живе);
- вивчаючи біографію конкретної особи, треба намагатися дослідити динаміку її суспільного й особистого життя;
- необхідно осмислити поведінку людини в тих чи інших ситуаціях, розкрити мотивацію поведінки; проаналізувати світоглядні позиції індивіда.

Класифікація потрібна, щоб з'ясувати зв'язки і закономірності розвитку досліджуваних об'єктів. Конкретною формою класифікації є *групування*. Воно дає змогу поділити цілісну сукупність об'єктів чи даних на однорідні групи так, щоби розходження всередині групи були менші, ніж між групами. У групуванні важливо забезпечити однорідність і порівнюваність ознак, за яка здійснюється розподіл.

Типологічний аналіз. Типологія – це метод (а також результат наукового пізнання, наукової систематизації, класифікації (зокрема, книг, газет, журналів, радіо- і телепрограм) на основі загальних для них ознак і властивостей. *Метод типологізації* орієнтований на пошук стійких ознак властивостей досліджуваних об'єктів. Наприклад, тип видання — це певний узагальнений образ, що повторюється так чи інакше в групі органів масової інформації. Центральне поняття цього методу – тип як модель, що відображає деякі істотні ознаки певної кількості явищ, але свідомо ігнорує інші ознаки, які в цьому разі вважаються несуттєвими.

Типологізація – виявлення подібності і розходження досліджуваних соціальних об'єктів чи явищ, пошук надійних способів їх ідентифікації, а також критеріїв групування в межах прийнятої дослідником моделі. Її результатом є виокремлення певних типів досліджуваних об'єктів чи явищ. Типологізація відрізняється від класифікації, адже «клас» – це певна сукупність реальних об'єктів, а «тип» – деякий ідеальний об'єкт, сконструйований дослідником на основі поєднання ряду ознак.

Типологічний аналіз передбачає аналіз кожного видання на фоні вже існуючих, розгляд досліджуваного ЗМІ з погляду того, чи має він свою нішу і наскільки точно в неї вписується, наскільки відповідає поточній масовій інформаційній ситуації. Типологізація книг, періодичних видань, радіо- і телепрограм дає змогу прорахувати шляхи їх оптимального позиціонування. /

Методи аналізу документів

До аналізу текстів підходять по-різному. Можна традиційно визначати тему й ідею, аналізувати образи, жанри, оцінювати використані автором мовностилістичні засоби й ін. Аналізуючи тексти, можна досліджувати і зміст висловлювань (їх створення і розуміння), і мовні форми. Для цього є різні міждисциплінарні підходи: теорія функціональних стилів, дискурсивний аналіз, герменевтичний аналіз, контент-аналіз, інтент-аналіз, лінгвокультурологія, критична лінгвістика тощо. Ці підходи поєднують у собі лінгвістичні, соціокультурні, філософські, соціологічні і психологічні компоненти.

Останніми десятиліттями бурхливо розвиваються два специфічних варіанти аналізу текстів – критичний дискурс-аналіз і контент-аналіз.

Сучасний *критичний аналіз політичного media-дискурсу* досліджує як особливості висвітлення міжнародних відносин, так і засоби відтворення соціальної, етнічної расової, релігійної чи гендерної нерівності. Тут визначають два способи впливу на масову свідомість: відкриту пропаганду і приховану маніпуляцію. Домінантну роль у реалізації обох способів у політичному дискурсі відводять метафорі. Такий аналіз передбачає використання теорії концептуальної метафори, досягнень функціональної, прикладної і прагматичної лінгвістики.

Метод контент-аналізу дає змогу зайняти більш об'єктивну позицію, досліджуючи тексти за суворо визначеними правилами. Тут є намагання розділити *квалітативний* (якісний) і *квантитативний* (кількісний) аналіз. У першому випадку дослідник віднаходить спільні закономірності у досліджуваних об'єктах без точного кількісного опису. Для квантитативного аналізу характерними є значний обсяг вибірки та інтерпретація статистичних закономірностей.

Опитування

Існують два великі класи опитувальних методів: *інтерв'ю* та *анкетне опитування*.

Терміном «*інтерв'ю*» позначається і журналістський жанр, і метод отримання даних.

За змістом інтерв'ю поділяються на:

- документальні, мета яких – вивчення подій, уточнення фактів;
- інтерв'ю думок, мета яких – виявлення оцінок, поглядів, суджень тощо.

За технікою проведення інтерв'ю поділяються на:

- формалізоване, під яким розуміють стандартизоване і структуроване спілкування;
- неформалізоване (нестандартизоване).

Формалізоване інтерв'ю має чітку, заздалегідь продуману структуру, а всі запитання підпорядковані визначеній меті. Таке інтерв'ю може містити відкриті, закриті і напівзакриті запитання. Воно призначене для одержання однотипної інформації від кожного респондента. Відповіді всіх респондентів мають бути порівнювані і піддаватися класифікації.

Неформалізоване інтерв'ю має на меті глибоке й різнобічне пізнання конкретного об'єкта. Запитання визначаються темою розмови, обстановкою бесіди, сферою обговорюваних проблем тощо.

Анкетне опитування розрізняють за:

- колом опитуваних (приватні особи, експерти, підприємці, студенти й ін.);
- кількістю одночасно опитуваних (одиничне, групове);
- кількістю тем, що входять в опитування (одна тема чи більше – омнібус);
- рівнем стандартизації (довільна схема опитування, структуроване опитування, стандартизоване опитування);
- частотою опитування (одноразове чи багаторазове опитування – панель).

Опитування може бути усне й письмове; анкетування поштою (коли передбачається повернення опитувального листа заздалегідь оплаченим поштовим відправленням) або на місці (коли дослідник сам роздає анкети і невдовзі збирає заповнені аркуші).

Групове анкетування відрізняється від індивідуального. У першому випадку за допомогою анкет опитують одразу до 30-40 осіб: дослідник збирає опитуваних, інструктує їх і залишає для заповнення анкет. Під час індивідуального опитування дослідник звертається до кожного респондента індивідуально (наприклад, опитування за місцем проживання).

ПІДГОТОВКА БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ

Презентація роботи

Електронна презентація наукового тексту – спосіб подання наукової інформації за допомогою мультимедіа-можливостей (зображення, звуку, відео), які відповідають за зорове, слухове, кінестетичне сприйняття інформації.

Презентація результатів наукових досліджень забезпечує їх просування в науці і практиці. Вона виконує такі найважливіші *функції*: ознайомлення і популяризації досягнень науки, установлення контактів з іншими ученими і дослідницькими колективами, створення умов для впровадження отриманих розробок у практику.

У презентації виділяються дві сторони: змістовна, що зводиться до тієї інформації, що представляється; технологічна, що включає способи доведення цієї інформації до учасників презентаційної комунікації.

Основна *мета презентації* – створення кращих умов виступу під час захисту кваліфікаційної роботи та підвищення сприйняття результатів захисту членами Державної екзаменаційної комісії та присутніми.

Етапи створення електронної презентації:

- складання короткого анотованого плану доповіді;
- вибір ключових та найважливіших моментів доповіді;
- вибір стилю презентації та варіантів розміщення різних візуальних об'єктів;
- підбір ілюстративного матеріалу;
- створення слайдів і тексту доповіді;
- перша репетиція доповіді;
- удосконалення слайдів і доповіді;
- друга репетиція;
- удосконалення слайдів і доповіді;
- передбачення можливих питань від слухачів;
- удосконалення слайдів і доповіді.

Структура презентації. Презентація складається з окремих слайдів. Кожний слайд – з кількох візуальних об'єктів, які можна поділити на такі групи:

- текст;
- табличний матеріал;
- діаграми;
- рисунки та фотографії;
- схеми та креслення;
- відео- чи аудіоматеріали.

Рекомендований обсяг. Кількість окремих слайдів презентації залежить від особливостей доповіді і в кожному окремому випадку може відрізнятися.

При розробці презентації рекомендується дотримуватися таких рекомендацій:

1. Загальний час доповіді – близько 7-10хв.
2. Максимальна кількість слайдів не повинна перевищувати 15-ти.

3. На першому слайді потрібно вказати тему дипломної роботи, прізвище доповідача та наукового керівника, рік захисту.

4. На другому слайді викладається обґрунтування вибору теми роботи та необхідності її виконання.

5. На наступному слайді визначається головна мета роботи (додатково можна викласти основні завдання дослідження та шляхи їх вирішення).

6. Далі на слайдах відображаються основні етапи та найважливіші результати дослідження.

7. На останніх одному-двох слайдах подаються загальні висновки, основні результати та рекомендації до впровадження результатів дипломної роботи.

Поради для підготовки слайдів презентації:

- передбачити мінімальну кількість тексту на слайді;
- підготований текст не обов'язково має бути виражений повним реченнями;
- продумати максимально чіткі підписи до кожного рисунку (ілюстрації) і його частин;
- включити обов'язкові посилання на використані результати, навіть власні;
- використовувати приємну для сприйняття кольорову гаму;
- подавати якомога менше технічної інформації;
- не варто зловживати ілюстраціями і відео, хоч вони кращі від голослів'я;
- обов'язково перевірити правопис;
- передбачити, щоби електронна презентація працювала за будь-яких умов (не варто її виконувати у рідкісних чи дуже нових форматах);
- підготувати копію в форматі pdf;
- перевірити дієздатність презентації до доповіді;
- у ході презентації НЕ ЧИТАТИ СЛАЙДИ.

Відгук наукового керівника та рецензування бакалаврської роботи

Науковий керівник здійснює поточну перевірку бакалаврської роботи в міру написання студентом окремих розділів і подання їх на перевірку.

Важливим є контроль наукового керівника за дотриманням плану-графіка написання роботи студентом.

Науковий керівник перевіряє зміст матеріалу на його відповідність темі дослідження, а також грамотність викладеного матеріалу. Особливу увагу керівник звертає на повноту розкриття питання і правильність оцінки недоліків, наявність власної думки в тому чи іншому питанні, а також пропозицій з удосконалення досліджуваної проблеми, вказує на додаткові літературні джерела і матеріали, що їх потрібно використати для повного розкриття змісту. Якщо матеріал відповідає вимогам, науковий керівник вносить при потребі корективи і дозволяє студентові формувати кінцевий варіант, якщо ж ні – робить зауваження, встановлює реальні строки і повертає його студентові для доопрацювання.

Бакалаврську роботу рекомендується виконувати спочатку в чернетковому варіанті, що дозволяє вносити до тексту необхідні зміни і

доповнення як з ініціативи самого автора, так і згідно із зауваженнями керівника. При перевірці кінцевого варіанту роботи науковий керівник звертає увагу студента на недоліки редакційного характеру, підкреслює орфографічні помилки, логічні неточності, вимагає їх виправлення. В окремих випадках науковий керівник здійснює перевірку тексту щодо наявності логічного зв'язку між розділами роботи, правильності складання і оформлення таблиць, схеми, графіків, діаграм тощо.

За достовірність усіх цитат і цифрових даних відповідальність несе автор бакалаврської роботи.

Не пізніше 10 днів до дати захисту кінцевий варіант бакалаврської роботи, переплетений і підписаний, студент передає науковому керівникові для контрольного візуального перегляду.

Студенти, які не забезпечують своєчасного і якісного виконання календарного плану з написання бакалаврської роботи за поданням наукового керівника та рішенням кафедри видавничої справи та медіакомунікацій, можуть наказом директора бути позбавлені права її написання в поточному календарному навчальному році.

Закінчена бакалаврська робота підписується студентом, керівником і разом з письмовим відгуком керівника представляється голові кафедри.

Відгук – це стисла форма письмової оцінки виконаної кваліфікаційної бакалаврської роботи керівником.

Особливість відгуку наукового керівника полягає в підтвердженні готовності виконаної роботи до захисту, в зосередженні уваги на найважливіших моментах та якості дослідження.

У відгуку наукового керівника обов'язково повинні бути відображені:

- рівень підготовки студента до виконання наукової роботи;
- уміння опрацювати наукову літературу;
- актуальність, практичне значення дослідження;
- відповідність змісту роботи темі, меті і завданням;
- ступінь самостійності у виконанні роботи і готовності до самостійного вирішення практичних наукових проблем;
- насиченість роботи фактичним та ілюстративним матеріалом;
- оцінка наукових, практичних, творчих результатів роботи;
- аргументованість висновків;
- загальна оцінка рівня грамотності;
- зауваження і вказівки на недоліки кваліфікаційної роботи;
- відповідність наукової роботи вимогам до досліджень такого типу;
- пропозиція щодо рекомендації роботи до захисту;
- оцінка, з якою робота допускається до захисту.

Бакалаврська робота, допущена до захисту, направляється на рецензію. За складом реквізитів відгук та рецензія однакові. На відміну від рецензії, у відгуку подають загальну характеристику праці без докладного аналізу, проте він містить практичні рекомендації.

Рецензія – це складений фахівцем критичний відгук на роботу, що містить зауваження, пропозиції та висновки.

Автором рецензії є фахівець, учений тієї ж або спорідненої галузі, з якої виконано бакалаврську роботу.

Метою рецензії на студентську наукову роботу зазвичай є рекомендація до захисту.

У рецензії на кваліфікаційну роботу визначається: актуальність обраної теми; ефективність обраної теоретико-методологічної бази; ступінь володіння методами дослідження; уміння емпіричного застосування новітніх наукових постулатів, повнота і якість розробки теми; навички системного, послідовного викладу матеріалу і формулювання логічних узагальнень; достовірність одержаних результатів; досконалість стилю наукового викладу досліджуваного матеріалу; характеристика здобутків і недоліків роботи; новизна і практичне значення дослідження.

Рецензент може висловити зауваження і вказати на недоліки кваліфікаційної роботи. В останньому реченні рецензент зазначає, якої оцінки, на його думку, заслуговує робота.

XI ЗАХИСТ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ

Порядок захисту кваліфікаційних робіт визначається Положенням про Державні екзаменаційні комісії, затвердженим Міністерством освіти і науки України.

До захисту бакалаврських робіт допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану і програми.

У ДЕК до початку захисту дипломної роботи подаються такі документи:

- довідка заввідділення про виконання студентом навчального плану й отриманих ним оцінок з теоретичних дисциплін, курсових робіт, навчальної і виробничої практики;
- подання Голові ДЕК на отримання диплома з відзнакою;
- відгук керівника;
- рецензія на бакалаврську роботу.

Тривалість захисту бакалаврської роботи не повинна перевищувати 30 хв., тривалість доповіді студента – не більше 10-15 хв.

На захисті студент повинен у короткій доповіді викласти мету та основний зміст своєї роботи, приділяючи основну увагу вирішенню поставлених завдань, узагальнення і висновки та можливість її практичного використання. При цьому він повинен показати широту наукового світогляду, ерудицію, рівень фахової підготовки.

Потім студент відповідає на запитання членів комісії, що стосуються теми бакалаврської роботи.

Після цього оголошується відгук керівника і рецензента. Студент відповідає на зауваження, зроблені рецензентом. Свою незгоду з окремими зауваженнями студент повинен обґрунтувати і аргументувати.

При обговоренні бакалаврської роботи, крім членів ДЕК, можуть взяти участь науковий керівник, рецензент.

Студент у заключному слові виражає своє ставлення до зауважень рецензента, наукового керівника та інших виступаючих. Результати захисту кваліфікаційних робіт оголошуються в той самий день після оформлення протоколів засідання ДЕК.

Бакалаврська робота після її захисту зберігається у вузі.

Результати захисту бакалаврських робіт оцінюються з використанням Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F»); національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); системи ДВНЗ «Галицький коледж ім. В. Чорновола» (100-бальна шкала). Рішення ЕК про оцінку бакалаврської роботи приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів голос Голови ЕК є вирішальним.

Запропоновані критерії оцінювання сформовано у відповідності до компетентностей дослідницьких процесів та розроблено кафедрою.

Критерії оцінювання роботи науковим керівником

№ з/п	Об'єкти оцінювання	Оцінка наукового керівника
1.	Наявність усіх обов'язкових елементів вступу: актуальність теми, обґрунтування вибору теми, межі наукового дослідження, мета, завдання, об'єкт, предмет, огляд наукової літератури з теми, методи	10
2.	Структурна і змістовна цілісність, систематичність і логічна послідовність викладу, елементи творчості, вміння формулювати висновки	10
3.	Грамотність, культура оформлення роботи, вчасність здачі, ілюстративний матеріал	10
4.	Вміння використовувати необхідну літературу, коректність посилань, уміння цитувати	10
	Максимальна кількість балів	40
5.	Дотримання вимог академічної доброчесності (Додаток Н)	30
	Максимальна кількість балів	70

Критерії оцінювання дипломної роботи комісією

№ з/п	Об'єкти оцінювання	Оцінка захисту комісією
1.	Аргументоване доведення проблеми (повнота розкриття питань роботи)	10
2.	Чіткість, логічність, лаконічність викладення матеріалу	5
3.	Повнота, вичерпність відповідей на запитання членів комісії	10
4.	Культура мовлення, впевненість, емоційність, переконливість	5
	Максимальна кількість балів	30

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА БАКАЛАВРСЬКИХ РОБІТ

Типологічна характеристика регіональних видань
Створення та редагування інтерв'ю: практика сучасних ЗМІ
Сучасна релігійна журналістика в Україні
Проблематика регіональної періодики
Спортивна преса України: особливості становлення та сучасне функціонування
Книжковий бізнес: особливості дальності
Еволюція книговидавничої справи: від виникнення до сьогодення
Специфіка глянцевої журналістики у соцмережах та Інтернет-медіа
Особливості телевізійного інтерв'ю
Реклама алкоголю й тютюну в українських ЗМІ: засоби впливу
Українська молодіжна преса
Маркетингова діяльність видавництва
Українська мистецька преса Галичини 20-30-х років
Греко-католицькі мас-медіа незалежної України : контент та аудиторія.
Специфіка використання PR-технологій в мас-медіа (на прикладі ЗМІ Тернополя)
Публіцистика Василя Стефаника: проблема держави та нації
Жанри спортивної журналістики в сучасних медіа України
Особливості створення ранкових ефірів (на прикладі радіо «Західний Полюс»)
Жанровий контент літературно-художніх журналів України

Організація рекламної кампанії в інтернеті (на прикладі фотостудії «Профі»)
Візуальна інформація сучасного друкованого змісту
Концепт «небезпека» в сучасному мас-медійному дискурсі
Літературні видання України: тематика, проблематика, різноплановість
Особливості використання фотографії як реклами у глянцевиx журналах
Засоби переконання в комерційній рекламі на телебаченні
Особливості побудови сучасної телевізійної реклами
Методи маніпулятивного впливу ЗМІ
Особливості тревел-шоу на українському телебаченні
Структурний аналіз української політичної реклами
PR у політичній комунікації
Особливості впливу та вербальної маніфестації у рекламному тексті
Інформаційна війна у ЗМІ
Лексико-стилістичні засоби як маркери прагматичного значення в заголовкових комплексах (на матеріалі місцевої преси)
Помилки в заголовках сучасних прикарпатських друкованих та електронних ЗМІ
Громадянська журналістика в Україні
Газетні жанри та їх стильові особливості
Містифікація в журналістиці
Комунікативно-прагматичний аспект структурних і стилістичних особливостей текстів інтерв'ю в сучасних ЗМІ
Гейміфікація світових та українських медіа
Типологічна характеристика регіональних видань (на прикладі журналів «Місто» і «Версаль»)
Соціальна реклама: цілісний аспект

Взірець заяви на бакалаврську роботу

Декану факультету

_____

(прізвище та ініціали)

Студента (ки) групи .....

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Заява

Прошу дозволити мені виконувати бакалаврську роботу на
тему _____

_____

під керівництвом _____

Дата

Підпис

Складові наукової роботи і запитання, які допоможуть їх сформулювати

Проблема	Що потрібно вивчити з того, що раніше в науці не було" досліджене?
Тема	Як це назвати?
Актуальність	Чому саме цю проблему потрібно саме зараз вивчати?
Об'єкт дослідження	Що розглядається?
Предмет дослідження	Як розглядається об'єкт, які його відношення, аспекти і функції розмежовує дослідник для вивчення?
Мета дослідження	Який результат передбачається одержати? Яким (загально) бачимо цей результат ще до його одержання?
Завдання дослідження	Що потрібно зробити, аби досягнути мети?
Гіпотеза і положення, які виносять	Що не є очевидним в об'єкті? Що дослідник вбачає в ньому такого, чого не помічають інші?
Новизна результатів	Що зроблено з того, що інші ще не робили? Які результати одержано вперше?
Теоретичне значення	У які проблеми, концепції, галузі науки внесено зміни, спрямовані на розвиток науки, доповнення її результатів?
Практичне значення	Які конкретні недоліки практичної діяльності можна виправити за допомогою одержаних під час дослідження результатів?

Зразок оформлення титульної сторінки

Міністерство освіти та науки України
Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

Кафедра .....

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему:

Виконав: студент ___ курсу, _____ групи
Спеціальності 061 «Журналістика»

_____
(прізвище та ініціали студента)

Науковий керівник: _____

(прізвище та ініціали)

Рецензент: _____

((прізвище та ініціали)

Оцінка _____

Схема анотації

АНОТАЦІЯ

Петренко О. І. Редагування рекламних текстів. Рукопис.

Бакалаврська робота на здобуття кваліфікації бакалавра зі спеціальності «Журналістика». Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола. Тернопіль, 2021. Кількість сторінок (наприклад: 92 с.).

Ключові слова: 3—10 слів і словосполучень, які стисло і точно характеризують проблему і найчастіше зустрічаються в тексті.

Додаток Е
Взірець форми відгуку наукового керівника

ВІДГУК
на бакалаврську роботу

студента _____
(прізвище, ім'я)
на тему _____ (назва теми)

_____
(Текст відгуку)

_____
Загальна оцінка дипломної роботи та висновки щодо рекомендації до захисту в ЕК.

Науковий керівник _____
(посада, місце роботи) _____
(ініціали, прізвище) (підпис)

**ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ У ДИСЕРТАЦІЇ
з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 5. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 6. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 7. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб.

	<p>Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.</p> <p>3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.</p> <p>4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.</p>
Чотири і більше авторів	<p>1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.</p> <p>2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.</p> <p>3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.</p> <p>4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.</p> <p>5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.</p>
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<p>1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.</p> <p>2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.</p> <p>3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p>
Без автора	<p>1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с.</p> <p>2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.</p> <p>3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.</p> <p>4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.</p> <p>6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.</p> <p>7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження</p>

	<p>актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.</p> <p>8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.</p> <p>9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.</p> <p>10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.</p> <p>11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p>
<p>Багатотомні видання</p>	<p>1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Сеницына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
<p>Автореферати дисертацій</p>	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Группы интересов у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>

Дисертації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. 8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Архівні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім.</i>

	<i>В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</i>
Патенти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	<ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	<ol style="list-style-type: none"> 1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет.

	<p>Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
<p>Частина видання: книги</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493. 2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212. 3. Коломоець Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоець. Київ, 2009. С. 195–197. 4. Алексеєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.
<p>Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–

	<p>137.</p> <p>3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150.</p> <p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p> <p>5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.</p>
<p>Частина видання: довідкового видання</p>	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
<p>Частина видання: продовжуваного видання</p>	<p>1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формування їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p> <p>4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</p>
<p>Частина видання:</p>	<p>1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис</i></p>

<p>періодичного видання (журналу, газети)</p>	<p><i>Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>
<p>Електронні ресурси</p>	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>

ІНСТРУКЦІЯ

щодо порядку перевірки кваліфікаційних та навчальних (курсних) робіт здобувачів освіти на унікальність з використанням спеціалізованого ПЗ

«Unichesk»

Перевірці на академічний плагіат підлягають кваліфікаційні (дипломні) та навчальні (курсні) роботи (проекти) (далі - Роботи) здобувачів вищої освіти та кваліфікаційні (дипломні) роботи здобувачів фахової передвищої освіти.

1. Терміни подачі Робіт для перевірки наступні:

- для кваліфікаційних робіт – не менше ніж за 10 робочих днів до попереднього захисту;
- для курсових робіт (проектів) – не менше ніж за 7 робочих днів до захисту;
- доопрацювання Робіт здійснюється упродовж двох робочих днів.

2. Перевірка Робіт здобувачів освіти на унікальність здійснюється за допомогою ліцензованого онлайн-сервісу «UNICHEK».

3. Початку процедури перевірки Роботи, передують підписання здобувачем освіти заяви за формою. У випадку відмови підписання заяви Робота не допускається до перевірки.

4. Здобувачам освіти **рекомендовано** здійснити попередню перевірку своєї Роботи на унікальність за допомогою одного або декількох безкоштовних програмних засобів, які є у вільному доступі в мережі Internet.

5. Науковий керівник спільно із здобувачем освіти у встановлений термін (згідно п.1), подає Роботу в електронному варіанті (формат – *.pdf, *.doc) відповідальній особі, яка призначається на кожному відділенні (факультеті) наказом директора з числа висококваліфікованих співробітників циклових комісій (кафедр).

6. Протягом 2-3 днів відповідальна особа за допомогою системи «Unichesk» здійснює перевірку Роботи на унікальність та наявність текстових збігів. Онлайн-сервіс «Unichesk» здійснює ретельний пошук збігів, глибокий аналіз тексту та здатний знаходити найменші текстові збіги (із 7 слів). У випадку, якщо є обґрунтоване рішення ЦК (кафедри), відповідальна особа може скористатись опцією, яка дозволяє зменшити чутливість пошуку або виключити окремі розділи Роботи із системи перевірки.

7. За результатами перевірки система «Unichesk» формує звіт у форматі *.pdf, який містить інформацію щодо загального відсотка унікальності тексту, посилання на скопійовані джерела, вказує на неоригінальні частини тексту. Кожна частина тексту, що містить плагіат і потребує цитування, виділяється відповідним кольором. Система

автоматично розпізнає цитати у тексті, виділяючи їх у звіті. Щоб отримати більш точні результати перевірки, відповідальна особа може вилучити цитати та посилання з пошуку.

8. За результатами перевірки Роботи на унікальність, відповідальною особою, видається довідка у форматі.

9. Довідки, для подальшого їх аналізу, передаються на відповідну випускову циклову комісію (кафедру) не пізніше ніж через 5 робочих днів після подачі Роботи на перевірку.

10. Рекомендована шкала оцінки залежно від кількісного показника рівня оригінальності Роботи:

Для кваліфікаційних (дипломних) робіт	Для навчальних (курсних) робіт та дипломних робіт ф.м.б.	Рівень оригінальності	Рекомендована дія
Понад 90%	Понад 81%	Високий	Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням
Від 75% до 90%	Від 61% до 80%	Задовільний	Наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів.
Від 50% до 75%	Від 40% до 60%	Низький	Наявні певні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність

Менше 50%	Менше 40%	Неприйнятний	Наявні істотні ознаки плагіату. Матеріал до розгляду не приймається.
-----------	-----------	--------------	--

11. У випадку виявлення ознак плагіату лише у висновках Роботи, здобувач освіти доопрацьовує її незалежно від загального відсотку унікальності всієї Роботи:

- якщо виявлено більше 10% текстового збігу у висновках, Робота доопрацьовується і відправляється на повторну перевірку;
- якщо виявлено менше 10% текстового збігу, Робота відправляється для детального аналізу на відповідну ЦК. Рішення ЦК стосовно кожної такої Роботи повинно бути оформлене протокольно.

12. Робота, яка була передана на повторну перевірку не може претендувати при захисті на найвищу оцінку.

13. Результати перевірки кваліфікаційних та курсових робіт на унікальність (довідка, звіт) повинні бути розглянуті, обговорені та проаналізовані на засіданні циклової комісії (кафедри) із обов'язковою ухвалою щодо:

- списку Робіт, які допущенні до захисту;
- списку Робіт, які потребують доопрацювання і мають пройти повторну перевірку;
- списку Робіт, які не приймаються до розгляду у зв'язку з істотними ознаками плагіату.

14. У випадку незгоди із рішенням циклової комісії (кафедри), автор Роботи, яка перевірялася, має право подати апеляцію. Апеляція подається особисто автором Роботи на ім'я Голови або секретаря Комісії з академічної доброчесності у триденний термін після оголошення рішення засідання відповідної циклової комісії (кафедри).

15. Порядок розгляду Комісією поданої заяви здійснюється у відповідності до Положення про Комісію з академічної доброчесності

16. За наслідками кожної перевірки відповідальна особа формує інформаційну довідку за формою, яку передає Голові комісії з академічної доброчесності для подальшого аналізу.

Додаток Л

Завідувачу відділення (декану факультету)

_____

_____

Студента(ки) _____ групи

_____

_____

ЗАЯВА

Я, ознайомлений з Політикою Коледжу щодо підтримки та популяризації принципів академічної доброчесності, зокрема в частині недопущення ознаків плагіату в дипломних та курсових роботах здобувачів освіти.

Надаю згоду на виконання перевірки на унікальність моєї кваліфікаційної _____ (курсвої) _____ роботи « _____ » за допомогою онлайн сервісу Unicheck.

Надаю право на зберігання моєї Роботи у внутрішньому Репозитарію Коледжу і її використання виключно з метою виявлення збігів\ідентичності\схожості в Роботах інших здобувачів освіти.

Я, проінформований, що виявлення плагіату у моїй Роботі є підставою для відмови у допуску до захисту Роботи та притягнення до академічної відповідальності.

Робота виконана мною самостійно. Електронна версія моєї Роботи є ідентична із друкованою.

Дата

Підпис

ДОВІДКА
про результати перевірки бакалаврської роботи

ПІП автора роботи		
Назва роботи		
Шифр групи		
Спеціальність		
Курс		
Відділення /Факультет		
Циклова комісія /Кафедра		
Керівник роботи		
Роботу перевірено в програмі	Unicheck	
Результати перевірки		
Первинна перевірка	Дата	Результат (%)
Вторинна перевірка	Дата	Результат (%)
Примітка		

Відповідальна особа

_____
(підпис)_____
(прізвище, ініціали)

**КРИТЕРІЇ ВІДПОВІДНОСТІ БАЛІВ ЗА
РЕЗУЛЬТАТАМИ ПЕРЕВІРКИ НА
НАЯВНІСТЬ АКАДЕМІЧНОГО
ПЛАГІАТУ**

100	30,4	30
99	29,67	30
98	28,94	29
97	28,21	28
96	27,48	27
95	26,75	27
94	26,02	26
93	25,29	25
92	24,56	25
91	23,83	24
90	23,1	23
89	22,37	22
88	21,64	22
87	20,91	21
86	20,18	20
85	19,45	19
84	18,72	19
83	17,99	18
82	17,26	17
81	16,53	17
80	15,8	16
79	15,07	15
78	14,34	14
77	13,61	14
76	12,88	13
75	12,15	12
74	11,42	11
73	10,69	11
72	9,96	10
71	9,23	9
70	8,5	9
69	7,77	8
68	7,04	7
67	6,31	6
66	5,58	6
65	4,85	5
64	4,12	4
63	3,39	3
62	2,66	3
61	1,93	2
60	1,2	1